

1941. XI. 19

Trečiadienis

## Vokiečių kariuomenė pradėjo toliau veržtis Doneco srityje

Pagerėjus orui ir keliams, čia buvo okupuotos tolesnės tos pramonės srities vietas. Bombarduojamas Sevastopolis

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 18. Karo pajėgų vyriausioji vadovybė praneša:

Krimo pusiasalyje kovos ir smingamieji lėktuvai suduoda nakinį smūgį Sevastopolio tvirtovėi ir uosto įrengimams. Čia buvo nuskandintas didelis prekinis laivas, vienas naikintuvas ir vienos prekybos laivas buvo sužaloti.

Karo veiksmai Doneco kasykly sritijje, pagerėjus orui ir keliams, tėsiami. Priešas buvo išmuštas iš jo kai kur labai atkakliai gintu lauko pozicijų. Buvo okupuotos tolesnės tos pramonės srities vietas.

Keli parengti važiuoti prekiniai traukiniai netikėtai puolimais pateko į mūsų rankas.

Toli šiaurėje karas lėktuvai su dauže sovietų barakus į vakarus nuo Kandalakšos įlankos.

Naktį karas lėktuvai bombardavo Maskvą ir Leningradą, o taip pat Vologdos srities aerodromus.

Povandeniniai laivai Atlanto vandenyno šiaurinėje dalyje ir Šiaurės Ledinuotame vandenyno nuskandino keturis priešo ginkluotus prekybos laivus bendros 21.000 tonų talpos ir vieną sargybinį laivą.

Jūros sritijje prie Anglijos praejusią naktį karas lėktuvai puolė priešo lydinių vilkstines į rytus nuo Lowestofto.

### Irakas nutraukė diplomatinius santykius su Prancūzija ir Japonija

NEW YORKAS. Jungtiniai Valstybių spauda paskelbė United Press informaciją, pagal kurią Irako vyriausybė pranešė nutraukianti diplomatinius santykius su Prancūzija ir Japonija. Irako vyriausybė, safoma informacijoje, motyvuojantį ši savo žygį ankstais abiejų valstybių santykius su ašies valstybėmis per sukilimą Irake. Prancūzijos ir Japonijos pasiuntintybės Irake būsiančios tuo uždarytos, o Irako pasiuntintys Vichy atšauktas.

### Indijos kariai siunčiami į Singapūrą

SANCHAJUS. Kaip oficialiai iš Singapūro buvo pranešta, Malajų valstybėse esančios Indijos kariuomenės dalys yra susilaikusios sustiprinimui iš Indijos. Tie sustiprinimai pirmadėni į Singapūrą buvo atgabenti laivais.

Trys dideli prekybos laivai, iš kuriuose pataikė bombos, buvo smarkiai sužaloti.

Kovos lėktuvai bombardavo uostus Anglijos pietryčių ir pietvakarių pakraščiuose.

BERLIN. XI. 18. DNB žiniomis iš karinių šaltinių, bolševikai

nės pajėgos viduriniame Rytų fronto ruože lapkričio 17 d. pakartotinai kontratakavo vieną vokiečių diviziją. Vokiečių stebėtojai laikė išspėjo sovietų žygį. Tokiu būdu bolševikai jau iš tolo pasitiko artierių ugnis. Bolševikai turėjo dideliu nuostoliu.

## Mirė gen. Udetas

Jis mėgindamas naują ginklą buvo sunkiai sužeistas

BERLIN. Vyr. lėktuvų meistris generolas pulkininkas Udetas 1941 m. lapkričio 17 d., mėgindant naują ginklą, buvo ištiktas didelės nelaimės. Jis buvo taip sunkiai sužeistas, kad vežamas mirė. Fluheris isakė tragedišku būdu einant savo pareigas žuvusį karininką palaidoti valstybės lešomis. Fluheris, atžymėdamas nepaprastus šito per Pasaulinį karą 62 oro kovas laimėjusio naikintuvu lakūnų nuopelnus ir jo nuopelnus, plečiant karos aviaciją, jamžino jo

varda, pavadinamas generolo Udeto vardu trečiąjį naikintuvu eskadra.

\* \* \*

BERLIN. Per nelaimingą atskirkimą žuvęs generolas pulkininkas Udetas yra gimęs 1896 metų balandžio 26 d. Frankfurte prie Maino. Pasauliniame kare Udetas pasižymėjo, kaip vienas iš narsiausių ir daugiausia laimėjimų susilaukusiu naikintuvu lakūnų. Už savo nepaprastus laimėjimus Udetas buvo apdovanotas ordinu „Pour le Mérite“ ir visa eile kitu aukštų atžymėjimo ženklu. 1922 metais jis įsteigė savo lėktuvų fabriką ir čia savo nepaprastai gausius pratyrimus panaudoję naujų lėktuvų konstrukcijai. Vėliau Udetas pagarsėjo už Vokietijos sienų savo meniskais skraidymais. Po valdžios perėmimo Reicho aviacijos ministeris Hermann Goeringas paskyrė Ernst Udetą tuomet buvusios vokiečių aviacijos sporto sąjungos eskadros vadu. 1938 m. jis buvo vokiečių karos aviacijoje pakeltas į generalus leitenantus. Tu pat metų liepos mén. Ernst Udetui pavyko Heinkelio tipo naikintuvu pasiekti nauja greitumo rekordą, kuris iki šiol buvo pasiekta. Juos galima pritaikyti visiems kraštams.

Derybos išeina iš mirties taško

TOKIO. Japonų kabinetas antra dieną priešpiet parlamento rūmuose buvo susirinkę, posėdžio, kuriam, kaip skelbiama, buvo taršama iš dėl Vašingtono derybų. Pasak Domei, japonų politiniuose sluoksniuose papildomai pareiskama, kad vyrausybė svarstė naujausias iš Vašingtono gautas žinias.

Tuoose pat sluoksniuose buvo pareikšta, kad pastebimi kai kurie ženkli, jog iš Jungtinio Valstybių vyrausybės vadovaujančiu narių pusei išeinama iš mirties taško.

Jungtiniai Valstybių vyriausybė, mažytį, pradeda suprasti, kad tarpautinė padėtis darosi vis labiau itempta. Antra vertus, tačiau tenka konstatuoti, kad, nepaisant pirmodėni padarytu Tojo ir Togo paraiskimo, kuriuose pademonstruotas tvirtas Japonijos vyrausybės pasiryžimas, taip pat ir dabar, Kurasui atvykus į Vašingtoną, tebykšiuose oficialiuose ir spaudos sluoksniuose tebevyrauja egoistinė ant-japoniška pažūra. Vargu ar kas padaryta, kaip pagaliau pareikšta Tokio politiniuose sluoks-

niuose, derybu perspektyvas laikytis optimistiškomis.

### KURUSUS VAŠINGTONE BUS TOL, KOL REIKES

TOKIO. Kurusaus buvimui Vašingtone nesą galima nustatyti jokios laiko ribos. Vašingtone jis paskils tol, kol reikės, pareiskė vyrausybės atstovas. Vakar ministro pirmmininko Tojo pagarsintieji trys pagrindiniai Japonijos politikos principai taip pat išreiškia ir Japonijos užsienių politiką. Juos galima pripažinti visiems kraštams.

## Japonija svarsto gautas iš Vašingtono naujausias žiniias

Derybos išeina iš mirties taško

TOKIO. Japonų kabinetas antra dieną priešpiet parlamento rūmuose buvo susirinkę, posėdžio, kuriam, kaip skelbiama, buvo taršama iš dėl Vašingtono derybų. Pasak Domei, japonų politiniuose sluoksniuose papildomai pareiskama, kad vyrausybė svarstė naujausias iš Vašingtono gautas žinias.

Tuoose pat sluoksniuose buvo pareikšta, kad pastebimi kai kurie ženkli, jog iš Jungtinio Valstybių vyrausybės vadovaujančiu narių pusei išeinama iš mirties taško.

Jungtiniai Valstybių vyriausybė, mažytį, pradeda suprasti, kad tarpautinė padėtis darosi vis labiau itempta. Antra vertus, tačiau tenka konstatuoti, kad, nepaisant pirmodėni padarytu Tojo ir Togo paraiskimo, kuriuose pademonstruotas tvirtas Japonijos vyrausybės pasiryžimas, taip pat ir dabar, Kurasui atvykus į Vašingtoną, tebykšiuose oficialiuose ir spaudos sluoksniuose tebevyrauja egoistinė ant-japoniška pažūra. Vargu ar kas padaryta, kaip pagaliau pareikšta Tokio politiniuose sluoks-

niuose, derybu perspektyvas laikytis optimistiškomis.

## Pietinė Leningrado dalis visiškai evakuota

Gyventojai dideliais kiekiais bėga į vokiečių puse

BERLIN. Žiniomis iš karinių šaltinių, karinės reikšmės įrengimų, ginklavimosi, fabrikų ir aprūpinimo centrų bombardavimas priverčia Leningrade apsuptus bolševikus visiškai evakuoti pietinę miesto dalį. Katastrofinių salygu spaudžiamis, pastarois dienomis į vokiečių pusei vėl perbėgo dideli kiekiai gyventojų. Jie buvo kita ko papasakojo, kad teko evakuoti, prisibūdant granatų paliestu pramonės pastatų griuvimui. Kirovo rajoną iki Narvos vartų ir Maskvos rajoną su sugrautaja elektros jėgaine „Elektrosilos“. Šie rajonai esą pilni gražių duobių. Didžioji šiuo rajonu cilių gyvenvietų dalis perkelta į Vasiljevski Ostrov. Tūkstančiai vyru, moterų ir vaiku esa patalpinti mokyklose. Be to, neapstatytose vietose į vakarus nuo Dekabristų salos įsteigtą didelę barakų stovyklą pabėgėliai, kurioje patalpinti daugiausiai pabėgėliai iš Leningrado apylinkių.

### BOLŠEVIKU DARBAI LATVIJOJE IR ESTIJJOJE

MILANAS. Kataliku laikraštis „L'Italia“ paskelbė savo nepaprasto korespondento pranešimą, kuriai reiškiamas apie bolševikų žiaurumus Latvijoje ir Estijoje. Pagal tai pranešimą, vieši tik per pusę birželio mėnesio dingo ne mažiau kaip 100.000 latvių ir 160.000 estų. Ne mažesni kiekė bėgdami raudonieji išsudė. Daugybė žmonių bolševikai išgabeno į tolmuosių placiuosius Sovietų Sąjungos kraštus. Kita dalis mirė dėl neaprašomu kančiu. Taline, kaip laikraštis toliau pažymi, daugiau kaip prieš penkis mėnesius buvo pėdsaku dingo arkivyskupas Profittichas. Bolševikai ji suėmė ir išgabeno drauge su kita's 14 kunigų. Turimais gandais, jis esąs Uralo srityje. Taline bolševikai, prieš pasitraukdamas iš miesto, taip pat išplėše bažnyčių archyvus ir pagrobė daug dokumentų.

TOKIO. Užsienių reikalų ministras Togo, pasak Domei, atstovaujantis biudžeto komisijoje į paklausimą atsakė, kad japonų vyrausybė nepridė sovietų atsakymo į japonų protesto nota dėl „Kehi Maru“ nuskandinimo. Mes atmestome sovietų atsakymą, pabrėžė užsienių reikalų ministras, kadangi nurodytos priežastys yra nepatenkinamos. „Sovietai“ teigia, kalbėto Togo toliau, kad minos išdėstyto vandenye prie Vladivostoko, siekiant nukreipti iš Italijos ir Vokie-

tijos pusės gresianti pavoju. Nepareinama nuo sovietų tvirtinimų Japonija rengiasi imtis visu priemonių ryšium su plūduriuojančiu minu klausimu japonų valdomuose vandenye. Toliau Togo buvo paklausias, ką galvoja armija į laivynas dėl plūduriuojančiu minu japonų valdomuose vandenye. Ministras pirmmininkas Togo atsakė: „Armija yra pasiruošusi bet kuriam eventualumui“. Laivyno ministras Š'mada pareiškė: „Japonijos laivynas baigė visą savo pasi-

ruošimą, kad galėtų sutikti bet kurį padėties pasikeitimą“.

### ITALIJOS KARIUOMENĖS PRANEŠIMAS

ROMA. XI. 18. Kariuomenės pranešime sakoma: „Praėjusių naktį prieš lėktuvai nesiliaujančiomis bangomis puolė Neapolį. Padarytieji medžiaginiai nuostoliai nėra sunkūs. Vienos bombos sugriautame pastate užmušti 28 asmenys, nebuvę priešlektuvinės apsaugos rūsyje, be to, 40 civilinių asmenų sužeista. Skaičius aukų per paskutinį priešo puolimą virš Katalonijos padidėjo viso iki 30. Kirinai, kurių vokiečių gynyba numušė 2 priešo lėktuvus. Gondaro frontuose atmušti vėtinio pobūdžio puolimai. Priešo daliniai, kurie artinasi prie keleto mūsų pozicijų punktų, mūsų kariuomenės buvo priversti bėgti ir jiems buvo padaryta nuosolių“.

SANCHAJUS. Kaip iš Singapūro pranešama, Malajų salose ir Toli muosiuose Rytuose gyvenę olandai gavo paraginimus registruočių olandų legiono Anglijai naujokų ēmimo punktuose. Manoma, kad tam tikras kiekis naujokų bus nubentas į Kanadą.

BUKAREŠTAS. Suomių kariuomenės pajėgų vadą maršala Mannerheimą karalius Mykolas I atdovanojo „Mykolo Drąsiojo“ ordinu.

## Britai nugalėtų Vokietiją, jei 5 milijonai Amerikos kariuomenės atvyktų į Europą...

Fritų ausyse tebeskamba pastaba: — geriausia pasauly bėgančioji armija

NEW YORKAS. Rašydamas apie jam Maskvoje priešiką klaušimą, kodėl britai nemėgina jokios invazijos žemynė, United Press korespondentas Garrollis iš Manilos rašo, kad jis šia problema svarstas su britų karininkais Anglijoje. Viduriniuose Rytuose ir Sovietų Sąjungoje. Iš šiuo pasikalbėjimų jis priėjės išvadą, kad britų generalinis štabas nenorizkiojoti jokiomis didesnėmis karinėmis pajėzomis, kol nebus tikras, kad tai nemives prie tolesnės „garbingų“ naikintuvų, kai buvo prie Duenkircheno. Wavellio

žygis Libijoje, kaip jam pasakojo britų karininkai, pareikalavo didelių aukų karinėmis medžiagomis, nes iš 450 žarvuočių tesugrižo 49. Kretoj taip pat palikta netinkiniu patrankų, lauko patrankų ir sunkvežimių. Tuo tarpu ne viskas gerai vyksta anglų gamyboje. Tačiau šiuo metu tvirtinama, kad gamybos problema esanti išsivystė, taip medžiaga turinti būti padalyta visame pasaulyje. Kai kurie anglų karininkai pareiškė nuomonę, kad britai daro klaida išsibarstydamas po visą pasauly. Tačiau gamyba ir medžiagų pa-

skirstymas nėra vienintelis daiktas, dėl kurio britams skauda galvą. Pavyzdžiu, norint 10 divizijų nugabenti į žemyną, reikia pusantro milijono tonų talpumo laivų, ir dar čia neviršiavatomas tonuojas karo laivų, kurie turėtų tokį transportą saugoti. Taip pat ir psichologinės priežastys kalba prieš šitokią ekspediciją. Britų ausyse vis tebeskamba ironiška pastaba: „Geriausia pasaulyje bėgančioji armija“. Baigdamas United Press korespondentas pažymi vienos anglų grupės nuomonę, kad Didžioji Britanija turinti būti pasiruošusi paaukoti Egiptą, o, prireikus, ir Afriką, kadangi tai juk ir vėliau galima bus užimti, o tuo tarpu, sugnužus Sovietų Sąjungai, šis frontas niekad nebegali būti atstatytas. Ta pati grupė mato galimybę nugalėti Vokietiją, jeigu penki milijonai amerikiečių galėtų būti atgabenti į Europą. Bet kiek ilgai tai užtrukus, pareiškė vienės šios grupės atstovas, kol Jungtinės Valstybės turės sudarę penkis milijonus vyru ir kiek ilgai užtrukus, kol bus pastatyti laivai šitokai armijai aprūpinti?



# ATGAIVINAMOJI PRAEITIS

## KARO MUZIEJUJE APSILANKIUS

Vargiai ar yra kita tokia viešoji institucija, kuri mūsų tėvynėj būtų taip plačiai žinoma ir visu su tokiu pietizmu prisimenama, kaip Karo Muziejus. Jeigu apie jį gražiai atsiliepia kiti (neseniai čia pat skaitė platū ir šiltą vieno vokiečių žurnalistu reportažą), tai juo labiau ir tolimesnio užkampio lietuvis niekada neužmirš patrauklos vėliavos nuleidimo ceremonijos arba didingo išpūdžio Vytauto kapele. Užtai nenuostabu, kad po bolševikmečio daugelis susirūpinę teiravosi, ar bolševikai šito mūsų širdžiai brangaus židinio neišdraskė.

Ne, jis neišdraskytas, bet šiemet dargi yra kaip ir jubilijatas: Karo Muziejus gyvuoja nuo 1921 m., taigi šiemet išeina 20 metų jo gyvavimo sukaktis.

Daugelis dar tebeatmena seniasias Muziejus patalpas — žemutė pa-

siūrė, amžinai pasirengusia sudeti, ir dantytą bokštą. Jauniausieji tik priešakinėse muziejus patalpose pastatytas modelis te-

vaizduoja anuos ruimus, kuriuose prieš 20 metų kūrėsi ir visa gera dešimtmetį išvegetavo Karo Muziejus. Užsukim pas jo kūrėjā ir šeimininką gen. Nagius ir su juo pereikiim per muziejū, ir čia pat iš jo įsigirsim ne vieną tos institucijos kūrimosi ir būties bruozą.

Karo Muziejus — neatsitiktinai

jis taip pavadinotas, tuo vardu jis

mums visiems yra pasidare artimas ir savas. Iš jo pavadinimo dvasios išplaukia ir pagrindinių visų jo skyrių charakteris. Pradėsim nuo pirmojo — priešistorinio

skyriaus, kur dominuoja archeologiniai dalykai. Jie čia muziejus kūrėjū bei organizatoriu pateikti visiškai samoningu, bet senenų

pateikta tik tiek ir tokiai, kiek reikia paaištruti senovės lietuvių gynimasi nuo priešų. Tam reikaliu buvo ištirti ir čia pavaizduoti tipiškiausių lietuvių pilialinių — Apulė ir Impilis. Ju

kasinėjimuose vadovaujamai dalyvavo ir pats gen. Nagius, ypatingai atkreipdamas dėmesį į užtinkamų fortifikacijų sistemų bei ginklus.

Tik retai, rašo „Deutsche Allgemeine Zeitung“, galima sutikti žmogų, kuris, kaip Udet, jungia savo asmenyje dideli organizatorių, kovotojų ir pavyzdžių jaunajai kartai. Kareivis, ypač karo metu, laikosi tos pažiūros, kad jis visur galima pavaduoti. Tačiau Udet'o mirtis sudaro spragą, kurią varai begalima užpildyti.

Berliner Lokalzeiger“ pažymi faktą, kad Fiureris pavadino Udetu vardu naikintuvu eskadra, „pažymėjimui, kuris suteikiamas tik labai dideliems kariams, kurių pavyzdys visiems jaunesniems amžinai pastatomas prieš akis“.

Berliner Boersenzeitung“ pažiūska: Ernst Udet mirė taip, kaip jis gyveno: tėvynės tarnyboje, išmėgindamas naują ginklą — uždavinys, kurį generalluftzeigmeisteris pulkininko generolo Ernst Udet Udet'o mirtis sudaro spragą, kurią varai begalima užpildyti.

Berliner Boersenzeitung“ pažiūska: Ernst Udet mirė taip, kaip jis gyveno: tėvynės tarnyboje, išmėgindamas naują ginklą — uždavinys, kurį generalluftzeigmeisteris rezervavo visuomet sau ir neperleido kitiems. Vokiečių tauta sutinka žinią apie jo tragiką mirtį su giliu liūdesiu. Juk Udet po Reichsmaršalo Hermann Goeringo yra jkūnimas karžygis-

kos lakūno dvasios, kuri taip pui-

valdovu paveikslams, kur truko išstorinių portretų, pasinaudota iš Siesiku dvaro savininko gautais kad ir menko istoriškumo tū vyru portretų eskezais. Pagal juos nupiešti valdovų paveikslai nūn puošia Vytauto kapelos sienu viršutinė dalis. Tame pat skyriuje parodomai ir svarbiu istoriškai politiniu dokumentu, tarp jų ir Jonušo Radivilo bei kitų Lietuvos didikų pasirašyta Kėdainiuose sutartis su Švedija — bandymas atsiskirti nuo Lenkijos ir susiristi su Vakarais.

Pagaliau, čia matom keletą anomo pabūklų, atliedintu pagal Berlyno Zeughaus esančius originalus,

kuriuos nukopijuoti maloniai leido

to vokiečių muziejus direktorius adm. Lorey, ir dabar, bolševikus išvijus, jau spėjės apsilankysti Karo Muziejuje ir pas gen. Nagiu.

Daug brangios, kartais tiesiog jaudinančios medžiagos teikia trečiasis skyrius — Lietuva 1772—1918 metais. Tai 130 metų laikmetis, 3 Lietuvos padalinimis, 3 sukilius, dvi okupacijas, spaudos draudimą ir knygnešių gadyne. Ziūrovas negalės nesustoti ypač ties kai kuriais dokumentais iš Napoleonu ir Didžiojo karo pabaigos laikų.

Nepriklausomosios Lietuvos skyrius — mūsų šito meto pulku muziejus, papuoštas pulku šefu biustais bei paveikslais iš jų kovų. Tuos darbus atlitti buvo prikiesti ge-

riaus mūsų menininkai — Zikaras, Fundzius, Bučas, Mackevičius. Battalinių — kautynių paveikslai buvo duota nupiešti ko didžiausio autentiškumo pagrinčiui; dailininkai eskezus darė kautynių vietovėse, neretai net įmanevravant iems kariomenės daliniams pozujant.

Praeisim pro ginklų skyrių, vaizduojantį šautuvu evoliuciją ir Ddz. karo ginklus. (Organizuojami ir dabartinio karo ginklų rinkiniai.) Isižūrim iš jamžintą Dariaus-Girėno tragedijos momentą, atkrepiamai į ką tik suorganizuotą ir vis dar tebe-papildomą „raudonajį kompelį“ — skyrių, paskirtą bolševikiniams vienerių metų slaubui Lietuvos pavaizduoti, ir savo kelione užbaigiam kriptoje, skirtoje žuvu-siems visų pulku kariams atminti. Cia atras vieta ir žuvusių lietuvių partizanų vardai.

Dar daug kas užsimota atlikti. Dar nebaigtos schemos kovu su leikkais; yra ir aktualijų, kurios tapat turės būti pavaizduotos schemomis ir vaizdais. Pirma, kaičių buvo bolševikų valdymo laikais dislokuota mūsų kariomenė ir kai ji veikė prasidėjus karui. Antra, diba bama prie 1919 metų kovų, kada prieš bolševikus išvien iš vokiečių kovojo mūsų kariomenė.

Idomu pavartyti ir svečių knygą, kur smalsu ne tik pamatyti tūlai liečiuvišką bei svetimą žymų vardą, bet ir paskaitytis neretai būdingų įrašų, sakysim, kad ir iš bolševikinio laikmečio. Vokiečių Karo Muziejum itin gyvai domiasi. Iš jų matom tokį pavyzdžių, kaip adm. Lorey, gen. Franz Rogues, istoriiko prof. Dr. Carl Engel ir kt.

„Gen. Udetas buvo nepamainomas karys ir organizatorius“

BERLIN. Berlyno vakarinė spauda su didžiuliu liūdesiu ir karto aukščiausiai iškeldama jo nuopelnus vokiečių aviacijoje pažymi generalluftzeigmeisterio pulkininko generolo Ernst Udet Udet, apie kurį DNB jau buvo pranešta.

„Tik retai, rašo „Deutsche Allgemeine Zeitung“, galima sutikti žmogų, kuris, kaip Udet, jungia savo asmenyje dideli organizatorių, kovotojų ir pavyzdžių jaunajai kartai. Kareivis, ypač karo metu, laikosi tos pažiūros, kad jis visur galima pavaduoti. Tačiau Udet'o mirtis sudaro spragą, kurią varai begalima užpildyti.“

„Berliner Lokalzeiger“ pažymi faktą, kad Fiureris pavadino Udetu vardu naikintuvu eskadra, „pažymėjimui, kuris suteikiamas tik labai dideliems kariams, kurių pavyzdys visiems jaunesniems amžinai pastatomas prieš akis“.

„Berliner Boersenzeitung“ pažiūska: Ernst Udet mirė taip, kaip jis gyveno: tėvynės tarnyboje, išmėgindamas naują ginklą — uždavinys, kurį generalluftzeigmeisteris rezervavo visuomet sau ir neperleido kitiems. Vokiečių tauta sutinka žinią apie jo tragiką mirtį su giliu liūdesiu. Juk Udet po Reichsmaršalo Hermann Goeringo yra jkūnimas karžygis-

kos lakūno dvasios, kuri taip pui-

valdovu paveikslams, kur truko išstorinių portretų, pasinaudota iš Siesiku dvaro savininko gautais kad ir menko istoriškumo tū vyru portretų eskezais. Pagaliau, čia matom keletą anomo pabūklų, atliedintu pagal Berlyno Zeughaus esančius originalus,

kuriuos nukopijuoti maloniai leido

to vokiečių muziejus direktorius adm. Lorey, ir dabar, bolševikus išvijus, jau spėjės apsilankysti Karo Muziejuje ir pas gen. Nagiu.

Daug brangios, kartais tiesiog jaudinančios medžiagos teikia trečiasis skyrius — Lietuva 1772—1918 metais. Tai 130 metų laikmetis, 3 Lietuvos padalinimis, 3 sukilius, dvi okupacijas, spaudos draudimą ir knygnešių gadyne. Ziūrovas negalės nesustoti ypač ties kai kuriais dokumentais iš Napoleonu ir Didžiojo karo pabaigos laikų.

Nepriklausomosios Lietuvos skyrius — mūsų šito meto pulku muziejus, papuoštas pulku šefu biustais bei paveikslais iš jų kovų. Tuos darbus atlitti buvo prikiesti ge-

York Times“ už padėti laiko atskingą federalinę taikinimo komisią.

BERLIN. Vokiečių zenitinė artilerija numušė du britų „Spitfire“ tipo naikintuvus, kurie šian dieną priešpiet veltui puolė vieną traukinį okupuotoje Prancūzijos dalyje.

RYGA. Iki spalio 15 d. Latvijoje buvo vėl atidaryta 1.300 pradžios mokyklų, 48 gimnazijos ir 24 vidurinės specialinės mokyklos. Be to, Rygoje atidaryta taip pat jūrininkų mokykla.

**Ka pasakoja pabėgęs iš Maskvos profesorius**

BERLIN. Kas tik gali bėga iš Maskvos ir eina į provinciją, paraiškė maskviškis matematikos profesorius S. P. Imingas, kuris prieš kelią dienas vokiečių kariuomenės buvo rastas vienoje vietijoje, pietus nuo Maskvos. Jis labai greitai susisigydė su nauja padėtimi ir galvoja, kad dabar tik jis iš tikruju yra apsaugotas nuo vokiečių bombų, kurios jis išvijo iš Maskvos. „Oro pavojus alia — sekula alarma, oro puolimas sekula puolima“, pareiškė pabėgęs profesorius. Ištisas dienas butuose nedegė šviesa, kadangi vokiečių reikalauja pašalinti Levisą. „New

Stotyse grūdasi bolševikų veikėju šeimos, kurios iš baimės dėl oro puolimų nori pabėgti. Bet stotys yra sunaikintos ir geležinkelai nutrauktai, tad tikta maža dalis, kurioje daug žydų komisaru, gali pabėgti. Mokyklos jau mėnu kaip uždarytos. Mokiniai turi dirbtį viešuoju darbus ir, savo mokytojų vadovaujami, statyti barikadas. Pabaigoje profesorius Imingas nusiskundė dėl sovietu radijo ir spaudos žinių apsileidimo, nes šiaip jis būtu galėjęs su matematišku tikslumu apskaičiuoti, kad jo pabėgimo vieta greitai turi patekti į vokiečių rankas.

Stotyse grūdasi bolševikų veikėju šeimos, kurios iš baimės dėl oro puolimų nori pabėgti. Bet stotys yra sunaikintos ir geležinkelai nutrauktai, tad tikta maža dalis, kurioje daug žydų komisaru, gali pabėgti. Mokyklos jau mėnu kaip uždarytos. Mokiniai turi dirbtį viešuoju darbus ir, savo mokytojų vadovaujami, statyti barikadas. Pabaigoje profesorius Imingas nusiskundė dėl sovietu radijo ir spaudos žinių apsileidimo, nes šiaip jis būtu galėjęs su matematišku tikslumu apskaičiuoti, kad jo pabėgimo vieta greitai turi patekti į vokiečių rankas.

Mes pareiškiam, kad iš valgio ši karta nieko nenorim.

— Esam muziejus pareigūnai — pasiaiškinam, — „ubagaujam“ rinkaminių kai nors muziejui.

Duktė iš karto mus suprato ir išbėgusi neužligine „abrodžia“ — liaudies raižinių (ksiliografiją) ir se-novišką, žiafras užtaisoma pistoleta (1863-64 m. sukiliimo ginklas).

Mergina, daiktus paduodama, prasiataria, kad „ant pirkios yra visokiui nėku nuo pavietrės laiku“. Paprašo me parodyti.

Pastogeje ant pirkios iš tikruju išvydome originaliai „ekspoziciją“. Pirkios, kaip buvusio dūminio pastato, pastogeje susikristalizavę suodžiai, svišos refleksu balzginami, žeri tarši kaičių žvilgančiais juodais blizgučiais „išdekoruoti“.

Isėjimai nesusisiodyti.

Pirkios lubos užplūktos molio asla.

Viduryje aslos, it piliiukė su „krateriu“, pailgos dėžutės pavidalo duobutė, vidurė. Tatai — uakštiniš.

Pečių kūrenant tasai lubose esąs langeliai (aukštiniši) atidaramas ir per jis pirkios išeina dūmai. Si pastogeas asla savo paskirčiai (salyklo bei linų galvenoms džiovinti) nebenaudojama jau seniai, todėl mums rūpimaja manta apgrzoza be tvarkos, kaip skiedrynas. O kiek čia „žvilgančiu“ deimančiuk“... Isėjus iš apyvarčios, atliekama pačių pasigaminta daiktai.

Nepaisydami pačių iščiupinėjomis vinkšta, ir, kas muziejui vertinga, atsirinkome.

Seimininkė, priimdamas mūsų specialių kvita, nenutylėjo nepasakius ir savo samojaus:

— Tokie gražūs ponaičiai tokius negražius daiktus renkai!

Mes paprašėm, kad atlikustuoju daiktus paglobotu iki juos vėliau išsivešim.

(B. d.)

## „Mes ieškome senovės“

### „Aušros“ muziejus išvykų dalyvio išpūdžiai

Šiaurės krašto lygumėlėmis.

Praeita vasara raudonasis teroras muzejus veikiai „salygas sudarė tik savo „pelių urvuose““. „Officiali pagal krašto lyros programa etnografinė ekspedicija, nuodugnai galėjusi tirti senovės pobūdį išlaikiusių vietovę — neįvyko“.

Ekspedicijai būtiniausia priemonė — mažinėti bolševikų pagrobė. Iš negaujios muziejus „pelių šeimų“ viena pėlė apuoko taip pat pagrobta; reikėjo saugotis ir kitoms.

Giliai, šiaisiai metais taip maža iš ariodus išberėme, — karta muziejus vedėjas p. B.-kis ivertindamas tarybiniu laiku pradėtos, bet neįvykdės. Pašvitinio apylinkės ekspedicijos rezultatus, išsi-

tarė.

O jau ruduo. Apsiblaususi spalio mėnesio saulėtė ir foto objektyvui nebeveikiai atžvilgiai palanki.

— Kol jau gyvas vienas Kupiškio apylinkės gudynės liudytojas — senukas, reikėtų jo atsiminimus užrašyti, — siejosi muziejus vedėjas.

— Gražaus amželio ši tamstos griūtė. — kre

# Priešgaisrinė apsauga, vandens tiekimas, lombardo veikla ir kiti Kauno miesto reikalai

Kauno miestas priešgaisrinės apsaugos reikalui dabar yra suskirstytas į keturis rajonus. Kiekvienas rajonas turi po vieną ugnies komandą. Miesto ir komandų paskirstymas rajonais turi tikslą suteikti greitesnę pagalbą nelaimės atvejui. Kaip jau yra parodžiusi praeities praktika, vietinės rajoninės komandas į gaisro vieta atvyksta visada anksčiau, negu centrinių komandų.

Paskutiniu metu gaisrus skaičius yra Kauko žemėje. Per paskutinius tris mėnesius užregistruota tik 35 gaisrų. Tuo tarpu ežerams — bolševiniams ir anksčiausiai laikais — dažnai per viena mėnesį įvykdavo tokiai pat skaičiaus gaisrų. Pagal surinkta statistika, dege 5 įmonės, 4 įstaigos, 17 gyvenamųjų trobesių, 5 negyvenamųjų ir 4 autožemai. Ištūrus gaisrus priežastis, paaiškėjo, kad dael neatsargumo kilo 25 gaisrų, dėl statybos kaltės 5, padegimų užregistruoti 2, o 3 gaisrų priežastis dar neaiškinėtos. Per visus šiuos gaisrus nuostoliu buvo padaryta Rb 7.500. — sumai. Visi degusieji pastatai buvo apdrausti. Apdraudimo suma siekė Rb 850.000. —

Pagelaudama, kad gyventojai į priešgaisrinę apsaugą kreiptų daugiau dėmesio, Svarbu, kad visi namų savininkai bei valdytojai patikrintų ir sutvarkytų krosnis, dūmtraukus, centrinių apžilių dydį įrengimus ir stropių prižiūrėtų pastoges. Kiekvienas kaunietis turėtų gerai žinoti, kokiam rajonui priešgaisrinės apsaugos atžvilgiu jis priklauso ir kur nelaimės metu turi kreiptis.

Pirmojo rajono būstine yra Nemuno g. 2, telef. 22177 ir 22388. Šiam rajonui priklauso miesto centras, Seinamiestis, Aleksotas, Žemoji ir Aukštoto Freda, Linksmakalnis.

Antrojo rajono būstine yra Šančiuose, Rusų g. 6, telefonas 41754. Šiam rajonui priklauso Šančiai ir A. Panemunė.

Trečiojo rajono būstine yra Vilijampolėje, Jurbarko g. 4, telefonas 27429. Šiam rajonui priklauso visa Vilijampolė.

Ketvirtijo rajono komanda yra Savanorių prospekte Nr. 96, telefonas 28100. Šiam rajonui priklauso visas Zaliakalnis.

KMS Vandentiekio ir Kanalizacijos skyrius šiuo metu ruošia Zaliakalnio vandentiekio ir kanalizacijos tinklo plėtimo projekta. Kauno miesto Eigulių vandentiekio stoties sustiprinimo projekta, Zaliakalnyje antrojo rezervuaro 7.000 m<sup>3</sup> talpos projekta, o prie jo atitinkamo garažo bei sandelių projektus. Vandentiekio tinklo statybos dalis darbus vyko Lituanikos ir Laktuvų gatvėse. Šis tinklas statomas iš špižaus vamzdžių ir bendras jo ilgis siekia 800 metry. Tuo tarpu yra atlikti tiktais žemės darbai. Zaliakalnyje, tarp Juškų g. ir Savanorių pr., statoma vandentiekio linija, kuri turės 246 m ilgio. Iki lapkričio mén. pabaigos manoma ją galutinai įrengti. Tvir-

tovės alėjoje taip pat tierama vanden tiekio linija. Jos ilgis sudarys 970 m. Tuo tarpu jau įrengta 300 m ilgio linija, o likusios dalis manoma baigti iki Naujuojo Metu.

Kanalizacijos tinklo statyba vykdoma šiose vietoje: Žaliakalnyje, Šančiuose, tarp Vokietiško ir Kapinių gatvių, statomas lietus vandens kanalas iš betono vamzdžio. Jo ilgis siekia 240 m. Ši linija beveik visa jau baigta įrengti ir beliko tik keliasdešimt metrų: Šančiuose, Nemuno pakrantėje, prie Mažeikių gatvės, statoma spaudžiamoji linija. Didelė darbu dalis jau padaryta.

Vandentiekio tinklo nuo karo pradžios pastatyta 1067 m. Tinklas gatvėmis pasiskirsto taip: Aleksote — Čepinskio g. 345 m, Damijonaitio g. 242,6 m, Döpkevičiaus g. 115,2 m, Žaliakalnyje — Baranauskio g. 115 m; per laikiną Aleksto tiltą — 150 m. Kanalizacijos tinklo iš viso įrengta 1116 m. Jis pasiskirsto taip: Šančiuose — Salduvės g. 400 m, Nemuno pakrantėje 430 m, Žaliakalnyje — Kapsų g. 80 m, Vilijampolėje — Krisciuklio g. 150 m, Savanorių g. 56 m.

Vandens Kauno miestui kasdien vidutiniškai pateikiama 11.300 m<sup>3</sup>. Vanduo kasdien tiriamas ir yra labai geras. Bakteriologiskai tariant, vandenye nėra, da dar nerasta bakterijų coli; mikroorganizmuose taip pat nėra. Cheminio tyrimo rezultatai taip pat geri. Vandens kletumas — 13,1 vok. laipsnių. Vandentiekio tinklo ilgis dabar sudaro 87 km ir yra nuolat plečiamas. Prė tinklo yra prijungta 3043 sodybos. Be to, 18 vietuose įrengti vieši vandens šulinimai. Kanalizacijos tinklo ilgis sudaro 64,5 km. Taip kanalais per parą nuleidžama suvaroto fikio vandens apie 9.000 m<sup>3</sup>. Prė ūkio vandens kanalų tinklo jau yra prijungta 2500 sodybų.

Kauno miestas lombardas dabartiniu metu dirba ligi 1940 m. birželio mén. 15 d. veikusiais įstatės. Lombardas išduoda paskolas, priimdamas užstatu įvairių kilnojamajų turta, prekes, brangiūsius akmenis ir metalus. Taip pat priima saugotį įvairių kilnojamajų turta, prekes bei brangiénybes. I komisijos Krautuvės parduoti priima įvairių piliečių kilnojamajų turta, prekes bei brangiénybes.

Iš varžytinių parduodami neišpirtki užstatatai, o Krautuvės — komisinių daiktų ir kitas turta. Užstatantį daiktus asmenių skaičius dažnai yra sumažėjęs. Apie 80% užstatu sudaro drabužiai ir medžiagai, smulkūs aukso dirbiniai ir kt. 15% — muzikos instrumentai, o likusius 5% sudaro įvairios rāšomosios bei kitokios mašinėliai, dviračiai ir pėsčiųjų daikta. Brangiénybių, aukso ir sidabro dabar užstatoma labai maža. Situ daiktu užstatymas yra krites daugiau kaip 80%, palyginti su senais laikais.

Lombardo Krautuvės paprastai yra didelis judėjimas ir išperkamai beveik visi daikta, kurie joje yra.

A. VT-KUS

# KRONIKA

## PRANEŠIMAS APSKRIČIU VIRŠININKAMS

Zemės Ūkio Vadybos Generalinis Tarėjas, susitaręs su Vidaus Reiskalų Vadybos Generaliniu Tarėju, kviečia p.p. Apskričiu Viršininkus dalyvauti š. m. lapkričio mén. 23 d. ruošiamoje Kaune derliaus šventėje.

Ta proga prašome p. p. Apskričiu Viršininkus:

1. Š. m. lapkričio mén. 22 d. (ne vėliau 11 val. iš ryto) atvykti į Kauna drauge su parinktais į derliaus šventę ūkininkų atstovais (po 2 ūkininku ir 2 ūkininkės-aiteis nuo kiekvienos apskrities) ir ta pat dieną užsieregistravoti. Žemės Ūkio Vadyboje, Kestučio g. 17 Nr. 1, kamb. Nr. 126.

2. Vykstantiems į derliaus šventę ūkininkų atstovams parūpinti kelionės leidimus.

3. Priminti, kad ūkininkės ir ūkininkai, kurios vyks į Kauna savo apskriti atstovauti, privalo turėti tautinius drabužius.

## RUOSIAMAS RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Šv. Cecilio — religinės muzikos globėjų šventėje atžymėti Kauno Arkikatedrą. Bazilikoje 21 d. 20 val. roščiaus ūkininkės muzikos koncertas.

Koncerte dalyvauja prof. Aleksandras Kačanauskas, operos solistas Ipolitas Nauragis, Arkikatedros — Bazilikos ir Tarpdiecezinhos Kunigų Seminarijos chorai. Koncertas bus transliuojamas per radiją.

A. VT-KUS

## PRASIDĖJO PAMOKOS PRIEŠPITIENIUOSE VOKIEČIU KALBOS KURSUOSE

Trečiadienį, lapkričio mén. 12 d. prasidėjo pamokos Profesinių Sajungų vadovaujanuose priešpitieniuose vokiečiu kalbos kursuose.

Pamokos vyksta Vytauto D. Universiteto Didž. Rūmuose, III aukštė,

auditorijoje Nr. 82 ir 83 nuo 10 iki 12 val.

Nauji klausytojai registruojami Profesinių Sajungų Centro Biure, Vytauto pr. 63, kamb. 4, ir Didž. U-to Rūmuose.

## SKLANDYMO KURSAI

Šių metų lapkričio mén. 4 d. Lietuvos Aero klubo pastangomis pradėti pirmieji ši sezona sklandymo kursai. Kursus lanko apie 60 asmenų, daugiausiai gimnazijų ir amatu mokyklų mokiniai. Paskaitose kurioms skirta per savaitę po 9 valandas, kursantai supažindinami su aviacijos istorija, metereologija, sklandymo technika, aviacija, aerodinamika ir t.t. Pa-

mokos vyksta vakarais Lietuvos Aero Klubo patalpose (Maironio g.) kiekvieną antradienį ir penktadienį. Iš išklausaus teorinių kursų bus sudaromos sklandytojų grupės ir, kai tik leis salygos bei atsiras mašinų, bus pradėtos praktinės sklandymo pamokos. Labai gerai baigę sklandymo kursus vėliau galėtų būti instruktoriais. Sklandytojams dar teks atlikti praktiką aviacijos dirbtuvėse.

Pažymėtina, kad kursus lanko ir 5 mergaitės. Klausytojų vis dar gausėja. I kursus priimami asmenys, nejaunesni kaip 16 metų. Su teoriniuose dalykais teks užtruktai apie mėnesį. (t)

## KAUNO MIESTO POLICIOS III NUOVADOJ RASTI

1. Laikrodis (be firmos) su reteželiu, 2. įvažių piniginis su pinigais, 3. mot. karakulio paltas, 4. mot. odinės pirštinės, 5. portfeliai odinai, 6. parkeris. Minėtų daiktų savininkai gali juos atsiimti nuovados raštinėje kas dieną darbo metu 8,30—16,30 val.

## UŽTEMĐYMAS

Šiandien nuo 16.36 iki 7.43 val.

## Savitarpinės Pagalbos jau paruoštos aukų rinkimo taisyklos

Vyriausiojo Savitarpinės Pagalbos Komiteto aukų rinkimo sekcija jau paruošė aukų rinkimo planą ir taisykles, kurios veiks visoje Lietuvos generalinėje srityje. Netrukus šios taisyklos bus išsiuntinėtos vietu komitetams. (ir)

## VILKAVIŠKIO APSKR. SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETAS

Pirminkas — aps. viršininkas K. Stebulis, vicepirminkas — LNP valdas Br. Makaitis, sekretorius — reikalų vedėjas — Br. Morkvėnas ir nariai:

kun. J. Kardauskas, dir. J. Vosylius, agr. Alf. Gilvydis, Dr. J. Kaunas ir burm. J. Vencius. Be to, I komitetą koptuotas insp. V. Daniliauskas. (ir)

## PRIHMAMOS AUKOS SAVITARPINĖS PAGALBAI

Aukos Savitarpinės Pagalbai jau priimamos. Kol miestu ir apskričiu komitetai pradės savo einamasių sąskaitas, aukas pinigais galima imokėti ar kitu skystumu, pavirint iki sutirštės. Aušinant maištį (sukt.), kad nesusidarytu maištį (sukt.), kad nesusidarytu plutele. Po to, pagal norą, idėti priedų: pamidorų, garstyčių, kapotų agurkų, svogūnų, mėsos gabačių, tarukų krienių, sūrio ir t.t.

Susitaupys riebalų, jei kepsnius, pav., kapotą kepsni, kopūstų kepsni ir t.t., kepsni idėje į kokią nors formę.

Kepatos bulvės supliaustytės išstauras gabačių, sudėti į riebalų išstuptą formą arba skarda, uždėti po krisianti riebalų, užplisti pienu, kad apsemtu, kepti.

Riebi mėsa apkepa (aprunda) ir be riebalų, kepinti mažame kiekvye verdančių vandens. Be to, riebalus galima apiaupinti ir juose mėsa apspirkinti.

Liesa ir riebi mėsa galima kepti orkaitėje be riebalų: reikia ją idėti į keptuvę arba į britvona, įstatyti į karštą orkaitę ar krosnį, kai pageltonuoja, užplisti į karto vandeniu ir kepti iki bus minčia.

Tamsu padažą galima greitai ir be riebalų pagaminti, jei turime mažą atsargą pakępintų iki rūdumo miltų. Miltau parusinti keptuveje arba krosnje. Gaminant, tokie miltai greit prasiedžiam kokių nors skystumų (sultimis, pienu).

Verdant kompotą, jei norime taupyti cukrų, reikia ji įdėti į pravėsus. Jei cukrus drauge paverda, nustoja dalies karštus nusėda, o sustingusius riebalus nugalbyti.

Jei kukuliai tešla nėra tvirta ir verdant pradedama išleisti bulvinį miltą. Virdam tiešame vandenye, kukuliai mažiau tysta.

Kepenų į inkstų nereikia sudėti žalių, būna kleti. Juos sudėti išvirus ar iškepus.

## ŠEIMININKĘMS

### Valgiaraštis

Paruošę p. L. Gaul

#### Firmadienis

Pietūs: Krupu sriuba, raugkopūstų apkepas (pupelės, bulvės, lašiniai),

Vakarienė: miltų košė su sunka.

#### Antradienis

Pietūs: daržovių sriuba, avižinių dribsnų blyneliai, Briuselio kopūstai;

Vakarienė: orkaitėje keptos bulvės su garstyčių padažu.

#### Trečiadienis

Pietūs: Agurkų sriuba, kapotas kepsnis su trošk. morkom, bulvių kepneliai (tesla bulvių maltinių);

Vakarienė: kruopų rudingas su kompotu.

#### Ketvirtadienis

Pietūs: dribsnų sriuba, avizinių dribsnų blyneliai, Briuselio kopūstai;

Vakarienė: makaronai su virtu maianezo padažu.

#### Penktadienis

Pietūs: bulvių sriuba, obuolių blynai;

Vakarienė: daržovių mišrainė, virtos bulvės.

#### Seštadienis

Pietūs: bulvių košės ir mėsos apkepas, troškinti burokėliai;

# Iš visos Lietuvos

## ALYTUS

Savitarpinės Pagalbos Komitetas  
jau veikia.

Savitarpinės pagabos organizavimas rado gyvo atgarsio ir pritarimo iš Alytaus visuomenėje, nes čia kaip tik daugiausia savitarpinės pagabos reikalingu asmenių yra. Be paties Alytaus, kuris karo metu nukentėjo gana žymiai, dar skaudžiai paliesti ir Merkinės bei Seirijų miestellai, o taip pat kai kurių valčių kaimų apylinkės.

Jau sudarytas komitetas, kurio pirmininkas yra aps. pradžios mokyklu insp. K. Varnelis, pad. klob. kun. J. Salčius, reikalų vedėjas kpt. D. Jėčys, nariai: Luobikis, gyd. Mekys ir Zilio. Apskrities komitetas jau pradėja ir darbą: paraginta organizuoti miestu ir valsčiu komitetus ir pradėtas konkretus aukų rinkimo darbas. XI. 15 buvo sušauktas visu centriniu įstaigu viršininkų pasitarimas, kuriam ne nutarta tariautojams apsidėti nuolatinį mokesčių savitarpinės pagabos reikalamus, lygiu 1-2% nuo gaunamo atlyginimo.

Be darbo komiteto, sudarytas ir apskrities garbės komitetas, kurin ieina aps. LNP vadovas VI. Šimoliūnas, vienos iugulos viršininkas maj. Rosenkrantz, gimin. dir. St. Barzdakas ir aps. viršininkas St. Maliauskas.

## Alytuje veikia kino teatras

Alytu viena kultūrinė pramoga jauturi: tai kinas, kuris, pradėjęs veikti prieš keliais savaimes, visuomenės yra labai mėgstamas. Ypačiai mėgstamos karinės apžvalgos.

## Kauno Jaunimo Teatras

Seštadienį, lapkričio 22 d. 14 val.  
TEVO PALIKIMAS  
3 pav. lietuvių liaudies pasaka  
BRĒMENO MIESTO MUZIKANTAI

Brolui Grimmui 4 pav. pasaka  
KONCERTINĖ DALIS  
Bilietai 10-60 pf.

Sekmadienį, lapkričio 23 d. 15 val.

12 BROLIU JUODVARNIAIS  
LAKŠČIUSIU  
S. Ciurlionienės 4 pav. pasaka  
Bilietai 10-60 pf.

Bilietai parduodami teatro kasoje—  
knygynėlyje (Laisvės al. 41. Telef.  
23717) kasdien nuo 10-15 ir nuo 17-  
19 val.

KAUNO OPERETES TEATRAS  
Penktadienį, lapkričio 21 d., Kauno  
miesto teatre sezono atidarymas.  
LINKSMOJI NĀSLĖ  
F. Lehoro 3 v. operetė.  
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM.  
3639(5)

## Kauno Teatras

Trečiadienį, lapkričio 19 d.,  
MADAME BUTTERFLY  
G. Puccini 3 v. opera  
Bilietai nuo 0,40—2,00 RM

Seštadienį, lapkričio 22 d.,  
TANNHÄUSER  
R. Wagnerio 3 v. opera  
K. Petruskui dalyvaujant.  
Bilietai nuo 0,50—2,50 RM

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai  
parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16  
iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12  
iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

## I L A I S V E

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priimineja  
12-13 ir 17-18 val. Telefonai:  
vyr. redaktorius 20520, red.  
sekretorius 21414, redakcijos  
20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 līgi  
18 val., prieš šventadienius —  
nuo 8 līgi 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siūlyiant pas-  
tu) 1 mén. užsisakantiems 1  
arba 2 egz. po 20 rb egzem-  
pliorius, užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb  
egzempliorius. Pinigus prāso-  
ma siusti per Lietuvos Banko  
skyrius „Spausdos Žodis“ a. a.  
b. vardu (papr. ein. sašk. Nr.  
161560) Lietuvos Bankui Kau-  
ne.

Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb,  
darbo siūlantiems 10 rb; pirkimo  
ir pardavimo smulkūs  
skelbimai 15 rb; valdinė ir  
prekybinė įstaigu skelbimui  
1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai  
priimami administracijoje iš va-  
karos līgi 18 val.; prieš šventa-  
dienu līgi 15 val.

Leidžia a. a. b. „Spausdos Žodis“  
Spausdina „Žaibo“ spaustuvė  
(Kaunas, Duonelaičio 24).

## Miestas be burmistro

Šiuo metu miestas neturi burmistro. Senasis išėjo prie savo tiesioginių pa-  
reigų, burmistro paregas laikinai perėmė padėjėjas. Jaučiamas tikro burmistro reikalingumas.

## PAPILYS

Sav. Pagalbai surinkta 10.000 rb.  
Rinkliava dar tesiama.

## ROKIŠKIS

Iskilmingai palaidoti gyd. A. Gudonio  
palaikai

Vietos gimnazija organizuota palydejo i amžinijo pollio vietą šio karo  
pradžioje Panevėžy žauriai nukankinto Dr. A. Gudonio palaikus. Ve-  
lionies kapą puošia gausūs vainikai.

## KAUNO RADIJAS

## KETVIRTADIENIS, 20. XI.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.00  
Dienos mintys, Rytinis koncertas  
(pl.); 6.40 Mankšta moterims. Vad.  
Danutė Nasvytytė; 7.00 Žinios vokiečiu k. RP; 7.15 Žinios lietuviu k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Pl. muzika;  
8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečiu k. RP; 9.15—10.00 — pertrauka;  
10.00 Mišrus koncertas (pl.);  
11.15 Policijos pučiamuoj orkesto  
koncertas. Dirig. Bronius Jonušas;  
12.00 Varpu muzika iš Karo muzieju;  
12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios lietuviu k. RP; 12.45 Pl. muzika;  
13.00 Žinios lietuviu k.; 13.15 Vidur-  
dienio koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečiu k. RP; 14.15 Popietinis kon-  
certas RP; 15.00 Žinios vokiečiu k.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (pl.); 23.00 Programos paba-  
ga.

RP; 15.30—16.00 — Pertrauka; 16.00  
Iš tolimos šalių: Apie Ksavera Va-  
nageli; 16.15 Koncertas. Dalyvauja:  
sol. Marija Lipčienė, op. sol. Vladas  
Baltrušaitis ir Benediktas Vasiliauskas;  
16.45 Žinios lietuviu k.; 17.00 Žinios vokiečiu k. RP; 17.15 Garsu pa-  
radas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas  
valziduose: Žemutinė Saksonija; 18.00  
Garsu paradas (teisiny); 18.30 Laiko  
ivykiai, pranešimai iš fronto, paskal-  
tos karo ir politikos klausimais ir Ži-  
nios vokiečiu k. RP; 20.15 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuviu k.; 21.10 Lietuviai Nationalistu  
partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis  
koncertas iš Vilniaus (te-inys); 22.00  
Žinios vokiečiu k. RP; 21.15 Šokių  
muzika (

Jau šiandien pagalvokime, ką galėsime paaukoti Savitarpinei Pagalbai rinkliavu dienomis!

## Daugiau saviveikos

Nevieno girdēta pasaka apie keptus balandžius, kurie patys i burna lekia. Dar plačiau žinomas dialogas apie tingini ir kiaušini. — Tinginy, tinginy — še kaušni. — Ar luptas? — Neluptas. — Tai mesk per tvorą. Reikia manyti, kad tai labai seniai buvo, kada ir tinginiai pakankamai turėdavo maisto. Tačiau minimi pavyzdžiai labai būdingi ne maisto atžvilgiu, bet apskritai saviveikos atžvilgiu.

Tūkrai, saviveikos reikalui labai daug kas taisytina. Gana dažnai daug kas nežinoma negaunama tik todėl, kad tam tikri pareigūnai neparodo pakankamai saviveikos. Jei klausustu, rūpintusi, tai visas klausimas būtų išspręstas. Bet dabar laukia, kad patys karveliai i burna atskristų arba, kad būtu paduoti luptu kiaušinių.

Bet gčia pasitaiko dar juokingus nuotykių. Labai dažnai tokį be saviveikos pareigūnų paliečia ar naujas potvarkis, ar naujos aplinkybės, tai toks be saviveikos pareigūnas atsilanko pas vyresnį pareigūną, ir išdėsto savo reikalus. Tačiau tikrumoje jis pats turėjo visą reikalią sutvarkyti. Jei toks pareigūnas neturi pakankamai saviveikos, kad jis laiku būtų informuotas, kad laiku viskas būtų sutvarkyta, tai kyla klausimas ar iš viso ir pats pareigūnas reikalingas. Čia negalima kito pavyzdžio rasti negu motinos globos mažam vaikeliui, kai jis dar yra reikalingas visokios globos.

Visa tai nėra išlaužta iš piršto, bet be galo tikra. Tokius nesaviveikos pavyzdžių labai daug yra. Kartais net dar juokingesnių pavyzdžių pasitaiko. Kai atsilanko pareigūnas su savo skundais, bėdomis, tai iškyla klausimas, kas gi jo yra tuo reikalu padaryta. Jei tenka užduoti klausimą ar vienas ar kitas keliais jau yra išméginti, tai nereitai tenka išgirsti atsakymą, kad tas dar nėmiginti, kad tas dar nepadaryta. Ar gi visa tai yra nejuokinga Tokiai nuotykių visa tai tenka pačiam daryti, ar siūlyti pačiam pareigūnui padaryti. Čia viena tik pasileika, tai nusistebeti, tokiai nuotykių.

Labai dažnai tokios saviveikos trūksta, kad ir krautuvėse. Juk pasitaiko, kad vieno ar kito gaminio nėra. Tačiau pamégink paklausti, kada gaminys bus, kada galima bus gauti, tai išgirsti tą pati nesaviveikos nodelstā atsakymą — nežinai. O iš tikro, vis dėlto krautuvės pareigūnui, visi krautuvės reikai turėti arba mažiausia klientu atžvilgiu turėti parodyta pakankamai saviveikos. Tačiau čia dažniausia apsieinama jau miėnūtis atsakymu.

Toks saviveikos paprotys turėtu pasireikšti visur. Be abejō čia kalbama apie tą sveiką saviveiką, kurį reikalinga bendram darbui, o ne apie kažkokias užmačias. Tokia bendra saviveika turi būti visur pareikšta. Apsileidžiai ar neišmanėliai negali atstovauti bendru reikalu. Pagančiai čia tenka ir mokyti žmonės. Jei kartais pareigūnas atsilankęs išdėsto savo reikalus, tai čia tuo pat reikia kelti klausimą, o kur yra jo saviveika. Jei tai būtu daroma, tai daug laiko būtų suekonominė, ir apskritai viskas sklandžiau eity.

Todėl ir pasirenkant žmones reikia žiūrėti, kad jie būtu pakankamai veiklūs, kad jie būtu saviveikos pažymėti. Dar kartą tvirtiname, kad sveikiname, tik sveiką saviveiką. Tokią veiklą, kurį prašoktu bendro darbo reikala tenka savaiame atmetti. Bet ta, kuri reikalinga, kad tas darbas nebūtų trukdomas, reikia būtinai palaikyti. Todėl daugiau sveikos saviveikos visose mūsu gyvenimo šakose.

## ANGLAI JAU RENGASI DALYTI BOLŠEVIKŲ ŽEMES

Kaukazo tautoms jie žada nepriklausomybes. Tolim. Rytų konflikto nebūtų galima lokalizuoti. Susidomėjimas Turkija vis didėja

### Mūsų korespondento telefoninis pranešimas iš Berlyno

Vokiečių spauda ir pusiau oficialūs sluoksniai tebekomentuoja Rytų ministerijos sudarymą, kaip didelės istorinės svarbos reiškinį. Vienbalsiai čia pažymima, kad Vokietija, imdamosi ant savo pečių atsakingumą už Europos likimą, dės pastangą ir tuose kraštose investi europinę tvarką. O Wilhelmstrės kalbėtojas pakartotinai pabrėžė, kad visa ta organizacija tesanti tilkaro mėtui, iki galutinai bus organizuojama Naujiųjų Europa. Tačiau vokiečių spaudojo nestengia balsu, teigiančiu, kad Rytuose esąs pradėtas naujas istorinis etapas, kuriame lemių žodis priklausys Vokietijai.

Vokiečių politiniai sluoksniai pažymi, kad apie Rytuose gyvenančių tautų vieta galutinai organizuojant Rytų Europą, bus spręžiamai pagal tą tautų dabar vokiečiams reškiamą lojalumą bei jų sudėtas aukas kovoje prieš bolševizmą.

„Deutsche Zeitung in Niederlanden“ išspaudo Olandijos ko-

misaro Dr. Seiss-Inquart kalbą, kurioj jis pareiškė, kad olandų gyslose tekaš germanų ir frankų kraujas, kuris turėsi juos su jungti su Vokietija. Wilhelmstrės kalbėtojas dėl to pareiškė, kad tos Dr. Seiss-Inquart kalbos vienos nereikių suprasti, kaip Vokietijos siekimo panaikinti olandų savituma. Jis būsius paliktas. Tačiau, esą aišku, kad bet kokia anglų įtaka ateities Olandijoje, kaip ir visoj Europoj, turėsianti būti panaikinta vieną kartą vienems laikams.

Vokiečių kariuomenėi baigiant valyti Krimą, vis daugiau kalbama apie Turkiją ir Armiją. Rytus. Essene leidžiamas „Nationalzeitung“ pažymi, kad Turkija dabar pasidariusi tiesioginė Vokietijos kaimynė, ir pabrėžia, kad

atiteityje tūk ašies draugai galės prie Juodosios jūros gyventi.

I Ankara nuvyko Vokietijos užsienio reikalų ministras von Papen.

nių reikalų ministerijos spaudos šefas Dr. Schmidt su keletu savo bendradarbių, tačiau Wilhelmstrės sluoksniai neigia anglių teigimą, esą Schmidt nuvykęs Turkijon suparaližuoti ten varomos britų propagandos ir padidinti vokiečių įtakos. Jo vizitas esąs daugiau privataus informacinių pobūdžio. Tie sluoksniai taip pat neigia, kad Vokietijos ambasadorius Turkijoje von Papen būtų daugės išpanų laikraščio „Avangardas“ atstovu interview, kuriam tarp kitko būkai buve pažymėta, kad, nugalėjus Rusiją Vokietija siekianti ginklų palaibū su Angliją. Ispanų laikraštyje pasirodės tik privataus von Papen pasiūlymas atspakojimas ir Wilhelmstrės nieko negalinti pasakyti, kol negausianti paties von Papen paaiškinimo. Vienas tik dalykas esas aiškus, kad von Papen, kaip tai pučianti anglių propaganda, nieko negalėjės kalbėti ir ne-

kalbėjės apie eventualius Vokietijos taikos pasiūlymus, nes Vokietija jų, kaip nekarta buvo pareikšta, nedarysianti. Atrodo, kad Turkija nesiskubina išspręsti vyriausybės krizę. Ministeris pirmmininkas Saidan išvyko vienam mėnesiui atostogu. Jis pavaduoja užsienių reikalų ministras Saragolu.

„Nationalzeitung“ korespondentas iš Ankaros telefonu praneša, kad po Vokietijos laimėjimu Kriime, anglai jau laiką reikala dėl Kaukazo pralaimėta. Dabar jau

veda pasitarimus su iavaliais Kaukazo tautų emigrantais, žadėdami ju tautoms nepriklasomybę

ir tuo būdu ruošdamiesi dalinti savo sąjungininkų bolševiku žemes. Tai esanti tradicinė anglų politika savo sąjungininku atžvilgiu.

Japonijos — Jungtinė Amerikos Valstybių pasitarimai Vašingtone, Berlyne sekami su atvyda. Wilhelmstrės kalbėtojas pareiškė, kad po Japonijos ministerijų kaičių Tokio esą aišku, jog Japonija siekia su JAV modus vivendi, bet tik triju valstybių (Japonijos, Vokietijos ir Italijos) dako ribose. Ant to pagrindo sudarytas modus vivendi čia būtų tik pasveikintas. O „Deutsche Allgemeine Zeitung“ korespondentas laiko būdingu dalvku kain tik dabartiniu metu Australijos ministerijos nimirinko pasakyta labai griežta kalba, kurioj jis pažymėjo, kad

Australijai Ramajam Vandenyne gresia labai dideli pavojai ir kad australams klekvienu momentu gali tekti glni savo kraštą.

Tai esa, anot korespondento, australų nuomonė, jog kilus konfliktui Tolimuojuose Rytuose jo nebebus galima lokalizuoti.

Buves Prancūzijos generalissimus gen. Gamelenas, kuris anksčiau buvo areštuotas ir pasodintas i vieną tvirtovę, staiga ausiingo veido rože ir ji nugabeno į linoninę.

Berlyno lietuvių jau seniai yra gavę telegramą iš Vilnius Jungt. Valstybėse, kurioje jis praneša ir prašo pranešti suinteresuotiemis, kad Vilnius yra vaikais, Indriūnienė, Žulienė-Gineitytė, Skirpeliūnės brolis, Prunkšienė (kun. Prunkšio motina) ir Rainių vakių yra Barnaule. Altajuje, gyvi ir sveiki. Be to, telegramoje prašoma pranešti Strazdai (Skimonyse), kad jo svainis (ar svainė) yra ten pat.

Šiandien 7 val. ryto jūsu korespondentas išvyksta į Leipcigą, kur žurnalistas bus parodytos tarptautinės darbininkų stovyklos.

Dr. P. A.

## Derybos pradėtos su vištimis

Nomuros ir Hullio pareiškimai spaudai

VAŠINGTONAS. XI. 19. Japonijos ambasadorius Nomura ir japonų nepaprastas ambasadorius Kurusus antradienį 2% valandos tarési su užsienių reikalų ministeriu Hulliu. Po to pasitarimo Nomura spaudos atstovams, kaip Associated Press praneša, pareiškė, jog

jis vis dar turis vištis, kad suderinti nuomonės esą įmanoma.

VAŠINGTONAS. XI. 19. Po vakinio Nomuro ir Kurusaus pasitarimo su Hulliu, paskutinysis spaudos atstovams pareiškė, jog tuo tarpu jis galis vien pasakyti, kad

buvu diskutuojami bendrieji klausimai, o prie specialių problemų nebuvę prieite. Hullis pridūrė, jog jis laukia naujo pasitarimo su japonais greičiausiai trečadienį, tačiau tatai priklausa nuo Japonijos ambasados pranešimo, ar abu diplomatai galij ir kada gali testi toliau pasitarimus. Pagančiai pareiškė, kad, atsižvelgiant į dabartine derybų stadiją, jis negali pasakyti, ar jos einančios patenkinamu būdu. Hullis atsisakė komentuoti Tojo ir Togo kalbas, kurios Jungtiniai Valstybių spaudėje buvo paminėtos kaip griežtas atsisakymas bet kuo pakeisti Japonijos politiką, tad tuo pačiu ir priešingos Vašingtono deryboms, ir pažymėjo, kad dabar kaip tik esant dar tūk pasitarimų pradžia, o prie tikruju derybų dar nesa prieita.

Pasiūlymanki britų imperijos gen. šlabo viršininkas gen. Billis

AMSTERDAMAS. Anglių informacijos biuras praneša, kad gruodžio 25 d. iš savo pareigūnu pasitraukę imperijos generalinio štabo viršininkas generolas Sir John Dillis. I jo vietą skiriamas metropolijos karinių pajėgų vyriausiasis viršininkas generolas Sir Allan Brooke. Dillis, kuris turia 60 metų amžiaus, paskirtas feldmaršalu. Numatoma, kad Dillis bus paskirtas Bombėjaus gubernatoriumi vietoje Sir Roger Lumley. Vienoje Brooke metropolijos karinių pajėgų viršininko skiriamas pietryčių Anglijos karinių pajėgų viršininkas generolas leitenantas B. C. T. Pagetas. I Pageto vieta, vadovauti vadinamajam Anglijos „invazijos kampui“, skiriamas generolas leitenantas B. L. Montgomery.

BRIUSELIS. Vėl pradėtas aprežtū mastu pašto susisiekimas tarp Siaurės Prancūzijos ir Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Kroatijos, Slovakijos ir neokupuotosios Prancūzijos.

Lapkričio mén. 17 d. vokiečių kariuomenė Kauno Miesto Teatre surengė Beethoveno kūrinių koncertą, kurio pelnas skiriamas 1941/42 m. Karo Zemos Pagalbos naudai.

Kauno Miesto Teatro orkestras, leitenanto Dr. R. Gress'o diriguojamas išpildė „Coriolan“ uvertūrą, parašytą Beethoveno bendarlaikio rašytojo Keleno dramedijos „Coriolan“, ir aštuntają simfoniją. Vokiečių karys pianistas J. M. Blome, prieš mėnesį puikiai pasirodęs koncertuodamas Kauno Konservatorijos salėje, fortepijonu paskambino koncertą c-moll op. 37.

Uvertūra, būdama iš dalies programinės muzikos ir aiškių muzikinių kontūrų veikalas, praskambėjo gana įtikinamai.

Fortepejono koncerte pianistas savo turininku ir nuoširdia interpretacija užkrečė orkestra ir orkestras pasidare pajuėsnius ir lankstesnius. Planitas, šiek tiek lyriškai interpretuodamas, savo partiją išpildė su giliu išsiautymu ir gražiai frazuote, tūk orkestro frazių perėmimai.

kai kuriose koncerto vietose nepasiekė solisto išpildymo grakštumo ir nuoširdumo.

Gab būt, dėl blogos akustikos (nebuvo uždegta sceninė orkeistro išpjovos) fortepejono subtiliose vietose trambejo per duslai.

Beethoveno aštuntoji simfonija yra viena iš jo linksmų — humoristinė simfonija. Ji taikta prie anio meto daugumos klausytojų skonio ir ankstyvesnių laikų simfonijų rašymo tradicijų. Ivestas menetas, ko ir vietos lėtosis dalies Allegretto scherzando, ko kitose simfonijose Beethovenas nedarė.

Dirigento Dr. Gresso muzikalumas, veikalo diavicos supratimas ir geras partitūros žinojimas įgalino jį užtikrintai vadovauti orkestrui, tačiau santūrus ir kiek suvaržyti dirigento mostai, neleido orkestrui Bethoveno mintis klausytojams pergyvenimui. Apskritai, orkestras, Dr. Gresso vadovaujamas, simfonijoje išreiškės Beethoveno mintis klausytojams per dave aikščiai ir suprantamai.

A. BUDRIONAS

Išėjo „NAUJOSIOS SODYBOS“ 6-sis numeris

## NAUJOJI SODYBA

Nr. 6  
1941 m. XI. 15 d.

Kaimo ir miesto šeimininkės jame ras labai daug praktiškų, šioms dienoms pritaikintų patarimų

**Kas nori žinoti, kokia dabar drabužių mada**

teskaito „NAUJĄJA SODYBA“

„N. Sodyba“ parduodama Kaune visuose kioskuose, „Estetikos“ knygynė (Laisvės al. 21) ir administracijoje, Daukanto g. 13. Provincijos—visuose „Lietūkio“ kooperatyvuose.

## Beethoveno kūrinių koncertas

Lapkričio mén. 17 d. vokiečių kariuomenė Kauno Miesto Teatre surengė Beethoveno kūrinių koncertą, kurio pelnas skiriamas 1941/42 m. Karo Zemos Pagalbos naudai.

Kauno Miesto Teatro orkestras, leitenanto Dr. R. Gress'o diriguojamas išpildė „Coriolan“ uvertūrą, parašytą Beethoveno bendarlaikio rašytojo Keleno dramedijos „Coriolan“, ir aštuntają simfoniją. Vokiečių karys pianistas J. M. Blome, prieš mėnesį puikiai pasirodęs koncertuodamas Kauno Konservatorijos salėje, fortepijonu paskambino koncertą c-moll op. 37.

Uvertūra, būdama iš dalies programinės muzikos ir aiškių muzikinių kontūrų veikalas, praskambėjo gana įtikinamai.

Fortepejono koncerte pianistas savo turininku ir nuoširdia interpretacija užkrečė orkestra ir orkestras pasidare pajuėsnius ir lankstesnius. Planitas, šiek tiek lyriškai interpretuodamas, savo partiją išpildė su giliu išsiautymu ir gražiai frazuote, tūk orkestro frazių perėmimai.